

Tulpenvirus X – Steeds meer kennis en adviezen

Maarten de Kock, Miriam Lemmers & Suzanne Lommen

e-mail: maarten.dekock@wur.nl

Tulpenvirus X

De afgelopen jaren heeft onderzoek aan Tulpenvirus X (TVX) uitgewezen dat dit virus tijdens de bewaring door tulpengalmijt wordt verspreid. Tevens is er tijdens het koppen en ontbollen een risico op verspreiding van dit virus. Recent onderzoek heeft aangetoond dat ook stromijt in staat is TVX te kunnen verspreiden en bollen een TVX-infectie vanuit de grond kunnen oplopen.

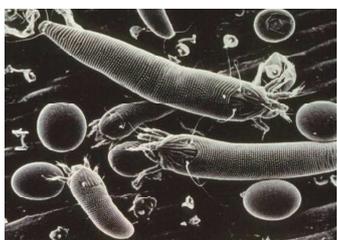
Verspreiding van TVX

Tijdens het koppen...

...en tijdens het ontbollen.

Door tulpengalmijt...
(*Aceria tulipae*)

...maar ook door stromijt.
(*Tyrophagus*-soorten)

Tulpen kunnen een TVX-infectie vanuit de grond oplopen wanneer daarin TVX-geïnfecteerde plantresten aanwezig zijn.

Bedrijfshygiëne

- Werk met getoetst virusvrije partijen.
- Controleer bij aankoop of de partij echt vrij is van virus.
- Gescheiden teelt van virusziek en gezond.
- Probeer zo snel mogelijk afstand te doen van TVX-besmette partijen.
- Ziekzoeken: verwijder zo vroeg mogelijk viruszieke planten inclusief bol van het veld.
- Reinig machines, gereedschap en andere oppervlakten na gebruik met veel water (warm, eventueel met zeep) totdat alle gewas- en grondresten verdwenen zijn.
- Er zijn een aantal middelen die virus op gereedschap, machines en werkoppervlakken kunnen afdoden. Let op: middelen als formaline en alcohol zijn niet werkzaam tegen virussen.

Voorkomen van mechanische verspreiding

- Eerst virusvrije partijen koppen/klepelen/ontbollen.
- Kop niet te laat, het gewas is dan extra vatbaar voor mechanische verspreiding van het virus.
- Kop indien mogelijk bij warm weer, blauwe hemel en enige wind. Onder deze omstandigheden is het risico op verspreiding gering.
- Door het bevochtigen van het ontbolmes met magere melk, zou verspreiding van TVX te beperken zijn.
- Gescheiden teelt van afbroei gedurende één teeltseizoen.

Voorkomen van verspreiding via mijten

- Gescheiden bewaring van TVX-geïnfecteerde partijen.
- Effectieve bestrijding van tulpengalmijt via Actellic of ULO is daarom essentieel.
- Stromijt is niet of moeilijk met chemische middelen te bestrijden; bedrijfshygiëne is daarom erg belangrijk.
- Let op dat nergens in de bewaarruimten stof met stromijten kan ophopen.
- Stromijt komt vaak voor op zure bollen. Wees daarom extra alert op zuren bollen in een TVX-geïnfecteerde partij en ruim deze zo snel mogelijk op.

Voorkomen van verspreiding via de grond

- Vermijd zoveel mogelijk percelen waarop TVX-geïnfecteerde partijen hebben gestaan.